

3. О хозяйственных обществах [Электронный ресурс]: Закон Республики Беларусь от 09.12.1992 г. № 2020-ХІІ. – Режим доступа: http://kodeksyby.com/zakon_rb_o_hozhajstvennyh_obwestvah.htm. – Название с экрана.
4. Об обществах с ограниченной и дополнительной ответственностью [Электронный ресурс]: Федеральный закон от 08.02.1998 года в ред. от 31.12.2017 г. – Режим доступа: http://www.consultant.ru/document/consdoc_LAW_17819/5cfa677e7d86ad5e27c0156d6e26c0a5ae4bdd54. – Название з екрана.
5. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю [Електронний ресурс]: Закон України від 06.02.2018 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>. – Назва з екрана.
6. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин [Електронний ресурс]: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 25.02.2016 р. № 4. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>. – Назва з екрана.
7. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 зі змін, внес. згідно із законами України : за станом на 19.07.2017. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Назва з екрана.

М. О. Богомолова

студ. II курсу магістратури

спеціальність «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., проф. Т.В. Степанова

ЩОДО ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ЮРИСДИКЦІЯ» В НОВОМУ ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ

15.12.2017 р. набула чинності нова редакція Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК), яка суттєво змінює «правила гри». Серед іншого, поняття «підвідомчість» і «підсудність» в новому ГПК замінено на «юрисдикцію». Хотілось би висловити думку про недосконалість цих змін.

У найбільш загальному вигляді інститут підвідомчості визначає можливість громадян та юридичних осіб звертатися за захистом своїх прав до того чи іншого органу юрисдикційної системи держави. На думку І.В.Решетнікової та В.В.Яркова, значення підвідомчості визначається не тільки розподілом предметів відання між різними судами, а й у цілому між усіма юрисдикційними органами, котрі наділені на сьогодні повноваженнями у вирішенні юридичних справ [1, с. 9]. С. О.Короед відзначив, що інститут підвідомчості є обов'язковою умовою законності правосуддя, оскільки забез-

печує чітке функціонування судової влади і правильність розгляду та вирішення справ, розмежовуючи предметну компетенцію судів різних юрисдикцій [2, с. 54].

Підвідомчість справ господарським судам – це правова категорія, яка відмежовує спори, що мають розглядатись і вирішуватись господарськими судами, від спорів, які віднесені до компетенції інших судових органів. Підвідомчість вказує на те, які судові органи мають розглядати та вирішувати ті чи інші правові спори та конфлікти. Поняття «юрисдикція» визначається здебільшого як встановлена законом чи іншим нормативним актом сукупність повноважень відповідних державних органів вирішувати правові спори і розглядати справи про правопорушення, тобто давати оцінку діям суб'єкта права з точки зору їх правомірності чи неправомірності [3, с. 27].

Як загальне і окреме співвідносить терміни «юрисдикція» та «підвідомчість» Д. М.Шадура: якщо підвідомчість – це розмежування компетенції між різними юрисдикційними органами, як судовими, так і несудовими (адміністративними, міжнародними тощо) у вирішенні правових питань та спорів про право, то юрисдикція – це розмежування компетенції у вирішенні правових питань та спорів про право тільки між судовими органами (наприклад, цивільними, господарськими та адміністративними судами), іншими словами юрисдикцію можна визначити як судову підвідомчість, тобто коло справ, вирішення яких закон відносить до відання судів, або, що є більш точним, як компетенцію судових органів у вирішенні спорів про право і інших правових питань. Таким чином, вважає автор, термін «підвідомчість» слід розуміти як більш широке поняття, а «юрисдикція» – як більш вузьке.

П. М.Тимченко вважає, що судова юрисдикція, на відміну від підвідомчості – це специфічні правомочності суду, які спрямовані на здійснення правозастосовної діяльності у певній сфері правовідносин (цивільних, господарських, адміністративних) шляхом розгляду і вирішення справ [4, с.3-5].

Щодо підсудності – то це відношення підвідомчої господарським судам юридичної справи до ведення певного господарського суду. На відміну від підвідомчості, яка визначає розмежування повноважень господарських судів та інших органів, у тому числі загальних судів, щодо розгляду господарських справ, підсудність

означає розмежування компетенції між різними ланками господарських судів та між окремими судами однієї ланки [5, с. 65].

Отже, узагальнюючи наведене, можна дійти висновку, що при характеристиці та нормативному врегулюванні інститутів підвідомчості та підсудності спорів у процесуальному законодавстві України недоцільно застосовувати термін «юрисдикція», оскільки він має більш широке смислове наповнення та використовуються не тільки стосовно діяльності органів судочинства, але й у відношенні інших державних органів. Таким чином, у назвах глав та в нормах господарського процесуального законодавства необхідно застосовувати: щодо визначення кола справ, які повноважні розглядати суди певної судової ланки – термін «підвідомчість», а щодо правил визначення конкретного суду, на вирішення якого буде передана справа – «підсудність» [6, с. 72].

Варто зазначити, що при проведенні судової реформи нові норми повинні враховувати позитивні надбання науки та законодавчої техніки, використовувати термінологію, доречність якої перевірена роками та десятиріччями роботи судових органів та доведена ефективною роботою системи судочинства.

Список використаної літератури

1. Чудиновских К. А. Подведомственность в системе гражданского и арбитражного процессуального права [Текст]/ К. А.Чудиновских. – С.-Пб.: Юрид. центр Пресс, 2004. – 306 с.
2. Короєд С. О. Підвідомчість справ з участю органів державної влади при здійсненні функцій власника [Текст]/ С. О.Короєд // Судова апеляція. – 2011. – № 1. – С.53-62.
3. Резнікова В. Підвідомчість справ господарським судам України: проблеми теорії та практики [Текст]/ В.Резнікова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2014. – Вип. 1. – С. 24-32.
4. Тимченко П. М. Проблемы судебной подведомственности: Учеб. пособие [Текст]/ П. М.Тимченко. – Х.: НЮАУ, 2003. – 37 с.
5. Горевий В. І. Господарський процес. Практикум : навчальний посібник [Текст]/ В. І.Горевий, А. М.Куліш, В. Д.Чернадчук. – 3-те видання, виправлене і доповнене. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 308 с.
6. Петренко Н. О. Щодо використання термінів «підвідомчість», «компетенція», «юрисдикція» та «підсудність спорів» у господарському процесуальному законодавстві [Текст]/ Н. О.Петренко // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 5. – С.70-72.